

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 6To/126/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2320011211
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Batisová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2320011211.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Batisovej a sudcov JUDr. Martina Žovinca a Mgr. Pavla Macháča, v trestnej veci obžalovaného F. S., nar. X. U. XXXX v A., t. č. vo výkone väzby v ÚVV a ÚVTOS Leopoldov, pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c), písm. d) Tr. zák. s poukazom na ust. § 138 písm. a) Tr. zák. a ust. § 139 ods. 1 písm. c), písm. e) Tr. zák., o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Galanta z 11. novembra 2020, č. k. 17T/2/2020 - 230, na verejnom zasadnutí konanom 25. februára 2021 v Trnave, takto

rozhodol:

Podľa § 319 Trestného poriadku sa odvolanie obžalovaného F. S. zamieta.

odôvodnenie:

Okresný súd Galanta (ďalej len okresný súd) rozsudkom z 11. novembra 2020, č. k. 17T/2/2020-230, uznal obžalovaného F. S. (ďalej len obžalovaný) za vinného zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c), písm. d) Tr. zák. s poukazom na ust. § 138 písm. a) Tr. zák. a ust. § 139 ods. 1 písm. c), písm. e) Tr. zák., na tom skutkovom základe, že dňa 4. júna 2020 v čase o 10.00 hod. v obci P. v rodinnom dome na ul. O. č. XXX/XX v miestnosti obývačky, po predošlej slovnej hádke, sotil do svojej matky Y. S. a to tým spôsobom, že ju jednou rukou sotil a zhodil pritom ako sedela, následkom čoho si až ľahla na gauč a keď potom ležala po náraze na gauči, pristúpil k nej a držiak v jednej ruke vankúš jej ho tlačil na hlavu a v druhej ruke držiak črepinu z rozbitého zrkadla s rozmermi 25 x 8 cm jej túto priložil ku krku kričiac na ňu, aby mu dala peniaze, čo však ona odmietla a následne ušla a vyhľadala pomoc.

Okresný súd za to obžalovaného odsúdil podľa § 188 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 37 písm. m), § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 9 (deväť) rokov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplynulo, že okresný súd na hlavnom pojednávaní vykonal dokazovanie výsluchmi obžalovaného a svedkov U. S., B. D., prečítaním výpovedí poškodenej Y. S. (ďalej len poškodená) a svedkyne W. O. z prípravného konania a oboznámil čítaním listinné dôkazy. Obsah vykonaných dôkazov v napadnutom rozsudku okresný súd podrobne rozviedol.

Súčasne okresný súd podľa § 272 ods. 3 Tr. por. odmietol vykonať dôkaz výsluchmi svedkov C. N. a PaedDr. H. J. s tým, že by sa k veci nevedeli vyjadriť, nakoľko neboli prítomní pri spáchaní skutku a tiež nie sú znalcami z odboru psychiatria, aby dokázali posúdiť prípadnú psychickú poruchu, či chorobu matky obžalovaného. Okresný súd odmietol aj vykonanie dôkazu vyžiadaním a následným oboznámením listinných dôkazov - výpisov z relevantnej zdravotnej dokumentácie obvodného lekára obžalovaného MUDr. Q. E., nakoľko diagnózy, na ktoré sa obžalovaný lieči sú jednoznačne preukázané odbornými lekármi, ktorých nálezy - zdravotné dokumenty sa čítali počas hlavného pojednávania.

K vine obžalovaného okresný súd uviedol, že z vykonaných výsluchov poškodenej a svedkov zistil, že obžalovaný sa dopustil činu na skutkovom základe uvedenom vo výroku o vine rozsudku. Jedinými priamymi účastníkmi činu boli obžalovaný a poškodená. Poškodená bola pred výsluchom poučená o následkoch krivej výpovede, vypovedala rovnako ako pred orgánmi činnými v trestnom konaní, tak

aj pred svedkami. Bezprostredne po čine ju videla svedkyňa O., ktorá opísala, ako bola poškodená vydesená. Kým obžalovaný sa môže brániť rôznymi prostriedkami, teda pri svojej výpovedi môže aj klamať, poškodená ako svedok musí vypovedať pravdu. Vzhľadom na správanie sa obžalovaného voči poškodenej (dlhoročná agresia, útoky), o ktorom vypovedali svedkovia a vzhľadom k jeho diagnóze sa výpoveď poškodenej javila okresnému súdu ako dôveryhodná a obžalovanému sa ju nepodarilo nijako zoslabiť či vyvrátiť. Preto okresný súd nemal pochybnosti o tom, že ku skutku došlo tak, ako je to uvedené vo výrokovvej časti rozsudku. Výpoveď poškodenej podporujú aj svedecké výpovede ostatných svedkov. V neprospech obžalovaného podľa názoru okresného súdu hovorí aj to, že v čase spáchania skutku bol bez príjmu, živila ho poškodená, že je závislý na alkohole a potrebuje peniaze na alkohol. Svojím konaním napadol svoju vlastnú matku, ktorá je už dôchodkyňa a poberá iba dôchodok. Tým, že takto koná už niekoľko rokov, bolo jednoznačne preukázané jeho agresívne správanie voči poškodenej, pričom sa nezastavil ani pred okolnosťou, že sa jedná o osobu staršieho veku, a to ešte o osobu jemu blízku, jeho vlastnú matku, pričom od tejto opakovane žiadal finančné prostriedky na cigarety a alkohol. Súčasne okresný súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že obžalovaný netrpí a nelieči sa na schizofréniu, ale trpí a trpel aj v čase skutku diagnózou: poruchy psychiky a správania spôsobené užívaním alkoholu. Nemá pracovné návyky, dlhodobo sa nechá živiť svojou matkou - dôchodkyňou a správa sa voči nej dlhodobo agresívne.

Konanie obžalovaného okresný súd po právnej stránke kvalifikoval ako zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c), písm. d) Tr. zák. s poukazom na ust. § 138 písm. a) Tr. zák. a ust. § 139 ods. 1 písm. c), písm. e) Tr. zák., lebo obžalovaný proti inému použil násilie alebo hrozbu bezprostredného násillia v úmysle zmocniť sa cudzej veci, čin spáchal závažnejším spôsobom konania, so zbraňou, na chránenej osobe - blízkej osobe a osobe vyššieho veku. Zavinenie okresný súd ustálil ako úmyselné v zmysle § 15 písm. b) Tr. zák.. Okresný súd dodal, že trestný čin lúpeže je dokonaný už použitím násillia alebo hrozby bezprostredného násillia proti inému v úmysle zmocniť sa cudzej veci, pričom však netreba, aby sa tento úmysel uskutočnil. Teda aj keď obžalovaný po použití násillia dobrovoľne upustil od uskutočnenia svojho úmyslu zmocniť sa cudzej veci (peňazí), trestnosť lúpeže nezanikla, pretože čin bol už dokonaný.

Pokiaľ ide o výrok o treste, pri určovaní druhu trestu a jeho výmery okresný súd prihliadal najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, prirážajúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatela, jeho pomery a možnosť jeho nápravy. Obligatorne skúmal pomer prirážajúcich a poľahčujúcich okolností, pričom nezistil prítomnosť žiadnej poľahčujúcej okolnosti, avšak zistil prítomnosť jednej prirážajúcej okolností podľa § 37 písm. m) Tr. zák., pretože obžalovaný bol pred spáchaním skutku trikrát súdne trestaný. Prevažoval preto pomer prirážajúcich okolností, v dôsledku čoho okresný súd postupom podľa § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák. zvýšil dolnú hranicu trestnej sadzby o jednu tretinu a trest ukladal v takto upravenom rozsahu (8 rokov a 8 mesiacov až 12 rokov). Trest odňatia slobody nakoniec uložil pri dolnej hranici trestnej sadzby určenej podľa § 38 ods. 4 Tr. zák., aj keď nie úplne na dolnej hranici trestnej sadzby, nakoľko doposiaľ uložené tresty podľa neho nepostačovali na nápravu osoby obžalovaného.

Pokiaľ ide o vonkajšiu súdnu diferenciaciu, okresný súd obžalovaného s poukazom na § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. zaradil na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, nakoľko v posledných 10 rokoch pred spáchaním skutku bol vo výkone trestu odňatia slobody za úmyselný trestný čin vo veci Okresného súdu Galanta sp. zn. 0T/244/2017.

Po vyhlásení rozsudku na hlavnom pojednávaní sa prokurátor vzdal práva na podanie odvolania.

Obžalovaný voči rozsudku zahlásil ihneď odvolanie čo do výroku o vine a treste.

Odvolanie odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Róberta Bánosa písomným podaním doručeným okresnému súdu 26. novembra 2020. Namietal, že zistený skutkový stav nebol správne vyhodnotený. Popiera, čo mu je kladené za vinu, predovšetkým tú skutočnosť, že od poškodenej žiadal finančné prostriedky. Zotrvál na verzii uvedenej pri výsluchu. Nie je pravdou, že by od poškodenej žiadal finančné prostriedky a už vôbec nie formou násillia alebo hrozbou bezprostredného násillia. Skutkový dej, tak ako je opísaný v podanej obžalobe, nezodpovedá realite. Tento preukazuje výlučne výpoveď samotnej poškodenej. Výpovede ostatných svedkov v predmetnom trestnom konaní (W. O., U. S.) sú podľa neho irelevantné, sú to len nepriame dôkazy (nepriami svedkovia), ktoré nepostačujú k preukázaniu dokazovanej skutočnosti. Ani jeden z vypočúvaných svedkov totiž nebol priamym účastníkom údajného incidentu s poškodenou, ktorý sa mal odohrať 4. júna 2020. Svedok U. S. dokonca vypovedal iba to, čo počul sprostredkovane od svojej netere W. O.. S poukazom na uvedené vyvodil záver, že tieto svedecké výpovede nemôžu slúžiť ani ako nepriame dôkazy podporujúce verziu poškodenej.

Ďalej v odvolaní namietal nesprávnu kvalifikáciu skutku, pretože skutok nebol správne zachytený v skutkovej vete podanej obžaloby a v dôsledku čoho bol skutkový dej nesprávne právne kvalifikovaný.

Absentuje naplnenie všetkých obligatórných znakov skutkovej podstaty trestného činu lúpeže v zmysle § 188 ods. 1 Tr. zák., a to naplnenie objektívnej ako aj subjektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu lúpeže, ktorá predpokladá zavinenie vo forme úmyslu. Pri predmetnom incidente s poškodenou nebolo jeho úmyslom zmocniť sa jej finančných prostriedkov, teda v danom prípade nebolo možné skutok právne kvalifikovať ako zločin lúpeže. Úmysel páchatel'a sa totiž musí vzťahovať tak na násilné konanie, ktorým chce páchatel' prekonať alebo znemožniť odpor obete, pre ktorý sa inak nemôže zmocniť vecí, ako aj na to, aby sa zmocnil cudzej veci. Na naplnenie znakov skutkovej podstaty trestného činu lúpeže sa tiež vyžaduje, aby páchatel' napadol naraz nielen osobnú slobodu, ale aj cudzí majetok. Uvedené vyplýva z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. januára 2016, sp. zn. 4 Tdo/46/2015. Skutkový dej, ktorý je zachytený v podanej obžalobe môže byť podľa neho subsumovaný nanajvýš pod prečin ublíženia na zdraví v zmysle § 156 ods. 1 Tr. zák. Vzhľadom k tomu, že poškodenej neboli spôsobené žiadne zranenia ani jej nevznikla žiadna škoda, treba takéto konanie kvalifikovať ako vývinové štádium trestného činu, t. j. ako pokus podľa § 14 ods. 1 Tr. zák.

V odvolaní taktiež namietal, že prokurátor v rámci podanej obžaloby navrhol ako jeden z dôkazov vykonať výsluch poškodenej. Na hlavné pojednávanie 11. novembra 2020 bola predvolaná svedkyňa - poškodená, ktorá sa však ospravedlnila z neúčasti zo zdravotných dôvodov. S poukazom na uvedené sudkyňa prijala uznesenie podľa § 263 ods. 1 Tr. por., kedy sa namiesto výsluchu poškodenej čítala jej výpoveď z prípravného konania z 5. júna 2020. V danom kontexte tiež uvádza, že v čase po vznesení obvinenia, kedy sa uskutočnil výsluch poškodenej ešte nemal ustanoveného obhajcu, ktorý by mohol chrániť jeho práva a tiež klásť poškodenej otázky. Opatrenie Okresného súdu Galanta, ktorým mu bol ustanovený obhajca JUDr. Róbert Bános, je až z 8. júna 2020, pričom výsluch poškodenej sa vykonal už 5. júna 2020.

Použitie takejto výpovede ako dôkazu musí byť zlučiteľné s právami obhajoby, ktorých ochrana je predmetom a účelom čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len Dohovor) a platí to predovšetkým v prípadoch, keď obvinený nemal príležitosť vypočúvať alebo nechať vypočúvať tohto svedka proti sebe, ktorého výpoveď je pred súdom čítaná, v žiadnom predchádzajúcom štádiu trestného konania (bližšie Nález Ústavného súdu SR, sp.zn. III. ÚS 2/2012 zo dňa 30.10.2012). V tomto smere poukazuje najmä na to, že výpoveď poškodenej bola jediným usvedčujúcim a priamym dôkazom proti nemu. V kontexte práva obsiahnutého v čl. 6 ods. 3 písm. d) Dohovoru sa podľa rozhodovacej praxe ESLP právo na obhajobu považuje za dostatočné, ak bola možnosť vypočúť sporného svedka poskytnutá aspoň obhajcovi obvineného za predpokladu, že tento disponoval všetkými relevantnými informáciami potrebnými pre účinnú realizáciu obhajoby (napr. rozhodnutia ESLP Verdam proti Holandsku z 31. augusta 1999, Vebiu proti Českej republike z 26. júla 2003, Kurup proti Dánsku z 10. júla 1985). Právo na výsluch svedka ESLP interpretuje ako možnosť vyjadriť sa k výpovedi svedka a súčasne možnosť klásť svedkovi otázky, teda ho priamo „vypočúvať“ (napr. rozhodnutia ESLP Hulki Gíines proti Turecku z 19. júna 2003, Atanasov proti Macedónsku z 19. apríla 2011). Odsúdenému ani jeho obhajcovi nebolo umožnené vypočutie poškodenej, preto tento dôkaz nemal byť pripustený, nemal byť čítaný na hlavnom pojednávaní, nakoľko je v rozpore s princípom kontradiktórnosti trestného konania pred súdom a v rozpore s právom obžalovaného podľa čl. 6 ods. 3 písm. d) Dohovoru.

Obžalovaný taktiež namietal aj postup okresného súdu pri výsluchu znalca MUDr. Mária Straku, ktorý sa hlavného pojednávania 11. novembra 2020 nezúčastnil, neúčast' riadne ospravedlnil z dôvodu nutnosti ostať v povinnej karanténe pre ochorenie COVID 19, no napriek skutočnosti, že obžalovaný trval na tom, aby bol k vykonanému znaleckému posudku č. 96/2020 tento znalec osobne vypočutý, okresný súd odmietol výsluch znalca a uspokojil sa iba s prečítaním jeho znaleckého posudku.

Okresný súd tiež bez relevantného zdôvodnenia nevykonal ním i prokurátorom navrhované dôkazy, ktoré mohli odstrániť rozpory, najmä v otázke skutočných vzťahov medzi ním a poškodenou a uznal ho vinným len z tých častí výpovedí svedkov, ktoré boli v jeho neprospech. Dňa 19. októbra 2020 a následne dňa 26. októbra 2020 podal prostredníctvom obhajcu návrh na doplnenie dokazovania, v rámci ktorého navrhoval vypočúť aj svedka C. N. a svedka PaedDr. H. J.. Čo sa týka vykonania výsluchu svedka C. N., tento súd zrejme povolil, keďže na hlavné pojednávanie dňa 11. novembra 2020 tento predvolal (tento sa ho však nezúčastnil). Následne v priebehu hlavného pojednávania okresný súd rozhodol inak, kedy potom, ako obžalovaný trval na vykonaní výsluchu oboch navrhovaných svedkov, súd vydal uznesenie podľa § 272 ods. 3 Tr. por., ktorým odmietol vykonať dôkaz výsluchom oboch navrhovaných dôkazov. Porušenie práva na obhajobu obžalovaný vidí aj v tom, že obžaloba proti nemu bola opretá o podstatný dôkaz, ktorý nebol vykonaný zákonným spôsobom resp., že sa obžaloba neopierala o žiadny iný konkrétny dôkaz svedčiaci proti nemu, čo považuje za závažnú procesnú chybu. V tejto situácii mal okresný súd podľa jeho názoru postupovať v súlade s ust. § 243 a § 241 písm. t) Tr. por. a obžalobu odmietnuť a vec vrátiť prokurátorovi.

V odvolaní obžalovaný namietal aj uložený trest. Podľa jeho názoru je neprimerane prísny. Namietal, že mu nebola priznaná poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. c) Tr. zák., že spáchal trestný čin v spojitosti s negatívnymi dôsledkami svojej choroby. V priebehu trestného konania opakovane uvádzal, že bol liečený vo Veľkom Záluží a tiež sa ambulantnou formou liečil u MUDr. G. W.. Zo znaleckého posudku MUDr. Mária Straku č. 96/2020 vyplýva, že mu bola diagnostikovaná emočne nestabilná porucha osobnosti, ktorá je typická výraznými a dlhotrvajúcimi výkyvmi v oblasti prežívania a správania. Veľmi často sa vyskytuje výrazná impulzivita, problém kontrolovať a usmerňovať svoje správanie. Pri impulzívnom type emocionálne nestabilnej poruchy osobnosti sa vyskytuje najmä problém ovládať svoje hnevľivé impulzy, čo často môže viesť k výbuchom, agresii a násilnému správaniu. Pri hraničnom type emocionálne nestabilnej poruchy osobnosti je v popredí striedanie silných a opačne nabitých emócií vo vzťahu k blízkym, chronické pocity prázdnoty, dlhodobá ambivalencia ohľadne seba samého, svojich emócií, plánov či preferencií. Aj s ohľadom na diagnostikovanú poruchu jeho osobnosti možno vyvodiť záver, že táto mohla mať a tiež mala vplyv na jeho správanie, keďže jeho činy sú zásadným spôsobom podmienené negatívnymi dôsledkami jeho choroby. Ak by súd pri výmere trestu správne prihliadol na túto poľahčujúcu okolnosť, mal v konečnom dôsledku správne ustáliť pomer poľahčujúcich a priťažujúcich okolností v pomere 1:1 (§ 36 písm. c) Tr. zák. proti § 37 písm. m) Tr. zák. Pri aplikácii uvedeného pomeru by vyplývalo, že okresný súd nemal zvyšovať dolnú hranicu zákonom stanovenej trestnej sadzby o 1/3, ale mal pri ukladaní trestu vychádzať zo základnej trestnej sadzby zločinu lúpeže. Je podľa neho nepochybné, že trest uložený okresným súdom je neprimerane prísny a nezákonný.

Na záver obžalovaný zhrnul, že spáchanie skutku, ktorý mu je kladený za vinu nemožno preukázať jednoznačnými priamymi či nepriamymi dôkazmi, ktoré by preukazovali jeho vinu, bez dôvodných pochybností. Nakoľko v danom prípade konajúci súd rozhodol o jeho vine na základe dôkazov, o ktorých existujú dôvodné pochybnosti, bolo zásadným spôsobom porušené jeho právo na spravodlivý proces vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil podľa § 321 ods. 1 písm. a), alebo písm. b), alebo písm. c), písm. d) Tr. por. vo výroku o vine a treste a postupom podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec vrátil na nové konanie a rozhodnutie. Pisomným podaním doručeným okresnému súdu 2. decembra 2020 obžalovaný doplnil podané odvolanie tak, že opäť namietal nepriznanie poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. c) Tr. zák. a navrhol vykonať dokazovanie výpismi relevantnej zdravotnej dokumentácie od jeho ambulantného psychiatria MUDr. G. W.. Poukázal na to, že okresný súd vykonal dožiadanie u MUDr. G. W., ktorý vo svojej odpovedi (bez predloženia zdravotnej dokumentácie) uviedol, že v anamnéze obžalovaného sa udávala aj schizofrénia paranoides, F 20.0, avšak podľa priebehu ochorenia v posledných štyroch rokoch sa on k tomuto záveru neprikláňa. V nadväznosti na to obžalovaný navrhol vykonanie dôkazu lekárskou správou MUDr. G. W. z 2. mája 2018 priloženou ako príloha. Obžalovaný v tejto súvislosti namietal, že keď sa k uvedenej chorobe posledné 4 roky neprikláňal, tak ako je možné, že 2 roky spätne tieto závery MUDr. G. W. prijal. Obžalovaný uviedol, že si tvrdenia o tom, že trpí schizofréniou, nevymyslel. Je toho názoru, že diagnostikovaná porucha jeho osobnosti mohla mať vplyv na jeho správanie a činy, preto mal okresný súd jednoznačne preskúmať okolnosti jeho trestnej zodpovednosti. Dodal, že účel trestu by u neho bolo možné u neho dosiahnuť skôr aplikáciou ochranného psychiatrického liečenia, než dlhým nepodmienečným trestom odňatia slobody.

Prokurátor sa k písomným dôvodom odvolania obžalovaného nevyjadril.

Spisový materiál bol predložený Krajskému súdu v Trnave (ďalej len krajský súd) na rozhodnutie o odvolaní 17. decembra 2020.

Za účelom prejednania odvolania obžalovaného nariadil krajský súd termín verejného zasadnutia na 25. februára 2021. Na verejné zasadnutie sa dostavila prokurátorka krajskej prokuratúry, obžalovaný a jeho obhajkyňa. Poškodená sa napriek riadnemu upovedomeniu nedostavila, preto bolo verejné zasadnutie vykonané v jej neprítomnosti.

Pokiaľ ide o dokazovanie, krajský súd ho na verejnom zasadnutí podľa § 326 ods. 5 Tr. por. doplnil prehratím obrazovo-zvukového záznamu. Postupom podľa § 263 ods. 3 písm. a), ods. 5 Tr. por. s poukazom na § 272 ods. 2 Tr. por. prehral obrazovo-zvukový záznam z výsluchu poškodenej z 5. júna 2020. Súčasťou výkonu tohto dôkazu bola správa o tom, že obrazovo-zvukový záznam bol vyhotovený vyšetrovateľom mjr. Ing. E. U. 5. júna 2020 služobnou videokamerou. Podľa § 269 Tr. por. prečítal aj správu MUDr. G. W. z 2. mája 2018 (č. I. 262 spisu). Procesným stranám bolo umožnené vyjadriť sa k doplneniu dokazovania. Obhajoba navrhla, aby bola poškodená vypočutá osobne, aby tak bola zachovaná kontradiktórnosť konania, ktorý návrh krajský súd odmietol.

Nakoľko iné návrhy na doplnenie dokazovania strany nemali, krajský súd vyhlásil dokazovanie za skončené a pristúpil ku konečným návrhom.

Prokurátorka žiadala odvolanie obžalovaného ako nedôvodné zamietnuť. Obhajkyňa obžalovaného sa pridrжала podaného odvolania, vrátane jeho doplnenia. Dodala, že skutkový stav bol ustálený len na základe výpovede poškodenej, pričom úmysel obžalovaného nebolo zmocniť sa finančných prostriedkov, čo v zásade nemožno potvrdiť ani na základe iných svedkov, nakoľko títo mali vedomosť o uvedenom incidentne len z počutia od poškodenej. Skutok je nesprávne kvalifikovaný ako zločin lúpeže, podľa nich ide nanajvýš o prečin ublíženia na zdraví v štádiu pokusu. Navrhla preto, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu v celom rozsahu a aby na základe argumentov uvedených v odvolaní obžalovanému znížil uložený trest. Obžalovaný uviedol, že sa pripája k návrhu svojej obhajkyne, iné uviesť nechce.

Podľa § 315 Trestného poriadku o odvolaní proti rozsudku okresného súdu rozhoduje krajský súd. O odvolaní proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu rozhoduje najvyšší súd.

Podľa § 316 odsek 1 Trestného poriadku, odvolací súd zamietne odvolanie, ak bolo podané oneskorene, osobou neoprávnenou alebo osobou, ktorá sa odvolania výslovne vzdala alebo znovu podala odvolanie, ktoré v tej istej veci už predtým výslovne vzala späť alebo bolo podané proti výroku, proti ktorému nie je prípustné.

Podľa § 316 odsek 3 Trestného poriadku, odvolací súd zruší napadnutý rozsudok a vec vráti súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, ak zistí, že

- a) súd rozhodol v nezákonnom zložení,
- b) obžalovaný nemal obhajcu, hoci išlo o prípad povinnej obhajoby, alebo
- c) hlavné pojednávanie bolo vykonané v neprítomnosti obžalovaného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky.

Podľa § 317 odsek 1 Trestného poriadku, ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytykané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

Podľa § 319 Trestného poriadku odvolací súd odvolanie zamietne, ak zistí, že nie je dôvodné.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací, po zistení, že odvolanie podala oprávnená osoba - obžalovaný, proti výroku, proti ktorým odvolanie podať mohol a urobil tak v zákonom stanovenej lehote, preskúmal postupom podľa § 317 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytykané, krajský súd prihliadal len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania.

Po preskúmaní predloženého spisového materiálu krajský súd zistil, že odvolanie obžalovaného čo do výroku o vine nie je dôvodné.

Pokiaľ však ide konanie, ktoré predchádzalo napadnutému výroku o vine, krajský súd zistil, že okresný súd výrok o vine obžalovaného oprel o dôkaz, ktorý nevykonal na hlavnom pojednávaní správne.

Podľa § 263 ods. 1 Tr. por., namiesto výsluchu svedka na hlavnom pojednávaní možno čítať zápisnicu o jeho výpovedi alebo jej podstatnú časť, ak s tým súhlasí prokurátor a obžalovaný a súd nepovažuje osobný výsluch za potrebný.

Podľa § 263 ods. 2 Tr. por., súhlas obžalovaného nie je potrebný, ak sa výslovne vyjadril, že sa na hlavnom pojednávaní nezúčastní, alebo výslovne požiadal, aby sa hlavné pojednávanie konalo v jeho neprítomnosti, alebo ak sa na hlavné pojednávanie napriek riadnemu predvolaniu bez ospravedlnenia nedostavil, alebo sa bez vážneho dôvodu vzdialil z pojednávacej siene, alebo ak prokurátor navrhol v obžalobe čítať výpoveď svedka a obžalovaný po doručení výzvy podľa § 240 ods. 3 takého svedka nenavrhol vypočuť osobne. V uvedených prípadoch stačí súhlas prokurátora. O tejto skutočnosti musí byť obžalovaný v predvolaní poučený.

Podľa § 263 ods. 3 písm. a) Tr. por., zápisnica o výpovedi spoluobžalovaného alebo svedka sa môže prečítať aj vtedy, ak bol výsluch vykonaný spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniam tohto zákona a taká osoba zomrela alebo sa stala nezvestnou, pre dlhodobý pobyt v cudzine alebo na neznámom mieste nedosiahnuteľnou, alebo ochorela na chorobu, ktorá natrvalo alebo na dlhší čas znemožňuje jej výsluch alebo ak sa taká osoba ani na opätovné predvolanie súdu k výsluchu bez dôvodného ospravedlnenia nedostaví a jej predvedenie bolo neúspešné; ak ide o výpoveď svedka, u ktorého bol v čase jeho výpovede v prípravnom konaní, ktorá sa má prečítať, dôvodný predpoklad, že na hlavnom pojednávaní ho nebude možné vypočuť, možno jeho výpoveď prečítať len vtedy, ak bol o úkone riadne upovedomený obvinený, a ak má obhajcu, jeho obhajca.

Pochybenie okresného súdu spočívalo v tom, že na hlavnom pojednávaní konanom 11. novembra 2020 prečítal zápisnicu o výsluchu poškodenej z prípravného konania z 5. júna 2020 v situácii, že sa predvolaná poškodená na hlavné pojednávanie nedostavila a svoju neúčasť písomne

ospravedlnila zdravotnými dôvodmi, nesprávne postupom podľa § 263 ods. 1 Tr. por. Aplikované ust. § 263 ods. 1 Tr. por. totiž na prečítanie zápisnice o skoršej výpovedi poškodenej predpokladá iné podmienky, okrem iného súhlas obžalovaného, ktorý on neudelil, keďže celý čas trval na osobnom výsluchu poškodenej.

Z obsahu zápisnice z predmetného hlavného pojednávania je ale zrejmé, že skutočným dôvodom pre čítanie spomínanej zápisnice namiesto osobného výsluchu poškodenej mal byť podľa okresného súdu zdravotný stav poškodenej a nebezpečenstvo jeho zhoršenia vzhľadom na pandémiu ochorenia COVID-19.

Okresný súd v odôvodnení napadnutého rozsudku k tomu uviedol, že „obhajoba trvala na osobnom výsluchu poškodenej, ak to bude možné. Prokuratúra súhlasila s prečítaním prepisu jej výsluchu, ktorý je zaznamenaný aj audiovizuálne. Súd prečítal lekársku správu, ktorú poškodená zaslala súdu (č.l. 221), z ktorej zistil, že trpí obštrukčnou chorobou pľúc, pričom sa jedná o osobu nad 70 rokov, preto mal súd za to, že v období pandémie COVID 19 je riskantné predvolávať ju na ďalšie pojednávanie, aby sa nezhoršil jej zdravotný stav. Vzhľadom k tomu súd rozhodol o vykonaní dôkazu prečítaním prepisu jej výsluchu. Vo svojom ospravedlnení z neprítomnosti na pojednávaní uviedla, že sa jej ťažko dýcha, ťažko chodí, k veci nechce dodať nič iné, len to, čo už uviedla na výsluchu.“

Z uvedeného je teda zrejmé, že okresný súd mienil použiť ust. § 263 ods. 3 písm. a) Tr. por., keďže bol toho názoru, že na jeho aplikáciu boli splnené všetky zákonné podmienky, no v skutočnosti v procesnom uznesení, ktorým rozhodol o vykonaní tohto dôkazu, nesprávne poukázal na ust. § 263 ods. 1 Tr. por.

Odhliadnuc od tohto pochybenia je ale potrebné poukázať na fakt, že výsluch poškodenej v prípravnom konaní realizovaný 5. júna 2020 bol zaznamenaný prostredníctvom video-konferenčného zariadenia s následným vyhotovením doslovného prepisu audiozáznamu z vykonaného výsluchu, nakoľko vyšetrovateľ považoval poškodenú za obzvlášť zraniteľnú obeť.

Poškodená aj podľa názoru krajského súdu spĺňa parametre obzvlášť zraniteľnej obete v zmysle zákona NR SR č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, lebo sa stala obeťou trestného činu domáceho násillia v zmysle ust. § 2 ods. 1 písm. c) bod 4 cit. zákona, pričom cit. zák. v ust. § 2 ods. 1 písm. e) definuje trestný čin domáceho násillia ako trestný čin spáchaný násillím alebo hrozbou násillia na príbuznom v priamom rade (čo je prípad poškodenej), osvojiteľovi, osvojencovi, súrodencovi, manželovi, bývalom manželovi, druhovi, bývalom druhovi, rodičovi spoločného dieťaťa alebo inej osobe, ktorá s páchatelom žije alebo žila v spoločnej domácnosti.

Krajský súd je toho názoru, že v situácii, keď bol výsluch poškodenej v prípravnom konaní realizovaný 5. júna 2020 (v pozícii obzvlášť zraniteľnej obete) zaznamenaný prostredníctvom video-konferenčného zariadenia (tzv. na kameru), tak prehratie výsledného zvukovoobrazového záznamu postupom podľa § 270 ods. 2 Tr. por. na hlavnom pojednávaní malo prednosť pred čítaním zápisnice obsahujúcej prepis tohto výsluchu. Inak by zaznamenávanie výsluchu poškodenej v prípravnom konaní prostredníctvom video-konferenčného zariadenia strácalo svoje opodstatnenie. Cieľom tohto postupu predsa bolo nielen zachytiť verbálne a neverbálne prejavy poškodenej pri výsluchu, ale predovšetkým ju chrániť pred tzv. druhotnou či opakovanou viktimizáciou prostredníctvom ďalších a ďalších úkonov trestného konania (výsluchov event. konfrontácií atď.), na čo má poškodená ako obzvlášť zraniteľná obeť právo, ktoré jej garantuje vyššie spomínaný zákon o obetiach trestných činov v ust. § 8 ods. 1.

Nakoniec takýto postup explicitne vyplýva z ust. § 263 ods. 5 Tr. por., podľa ktorého sa ustanovenia odsekov 1 až 4 ust. § 263 Tr. por. o čítaní zápisnice o výpovedi primerane použijú aj na prehranie zvukového a obrazového záznamu o výsluchu vykonaného prostredníctvom video-konferenčného zariadenia.

Pokiaľ ide o zákonné podmienky pre postup podľa § 263 ods. 3 písm. a), ods. 5 Tr. por. s poukazom na ust. § 270 ods. 2 Tr. por., tieto boli splnené, lebo

- výsluch poškodenej z 5. júna 2020 zachytený na zvukovo-obrazovom zázname bol vykonaný spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniam Tr. por., predovšetkým poškodená bola riadne poučená o svojom práve odoprieť vypovedať voči svojmu synovi, pričom toto právo nevyužila a výslovne uviedla, že vypovedať chce a bude,

- z lekárskej správy z pneumológie a ftizeológie MUDr. P. A. (v spise na č. l. 221), ktorá bola na hlavnom pojednávaní riadne oboznámená čítaním vyplynulo, že poškodená, ktorá je ročník 1949, trpí chronickou obštrukčnou chorobou pľúc, ktorá choroba z povahy veci v súvislosti s pandémiou ochorenia COVID-19 na dlhší čas znemožňuje jej osobný výsluch v konaní pred súdom, čím bola splnená ďalšia zákonná podmienka,

- obžalovaný bol o výsluchu poškodenej v prípravnom konaní riadne a včas písomne upovedomený, o čom svedčí doručka založená v spise na č. l. 155, ktorú obžalovaný vlastnoručne podpísal a

- z výsluchu obžalovaného realizovaného 5. júna 2020 v procesnom postavení obvineného vyplýva, že bol poučený podľa § 213 Tr. por. o svojej účasti a účasti obhajcu na úkonoch vo vyšetrovaní, ktoré poučenie vlastnoručne podpísal (v spise na č. I. 53).

V tejto súvislosti krajský súd poukazuje aj na Stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR sp. zn. Tpj 63/2009 (publikované v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk č. 4/2010), ktoré v právnej vete II. vyslovene stanovuje, že ak je výpoveď svedka jediným usvedčujúcim dôkazom alebo vo významnej miere rozhodujúcim dôkazom o ktorý chce prokurátor, ako nositeľ dôkazného bremena v konaní pred súdom, oprieť obžalobu, je nevyhnutné takého svedka vypočuť až po vznesení obvinenia (alebo svedka vypočutého pred týmto úkonom znovu vypočuť) a tak zachovať právo obvineného na obhajobu (právo na kontradiktórny postup).

Obvinený, resp. jeho obhajca sa môže vzdať práva účasti na úkone, podmienkou však je, že o tomto úkone musí byť riadne a včas upovedomený, čo znamená, že v prípade výsluchov svedkov im vyšetrovateľ musí oznámiť deň a konkrétny čas výsluchu, miesto a meno osoby, ktorú bude vypočuť. Ak tak policajt nepostupuje, koná v rozpore s čl. 6 ods. 3 Dohovoru i § 213 ods. 3 Tr. por. (R 54/2013).

V predmetnej trestnej veci právo na kontradiktórny postup vo vzťahu k výsluchu poškodenej dodržané bolo, lebo obžalovaný mal v konaní aspoň raz právo poškodenú vypočuť. Fakt, že sa obžalovaný rozhodol nevyužiť toto právo, o ktorom bol riadne poučený, na zachovaní práva na kontradiktórny postup nič nemení.

Pokiaľ sa obžalovaný domáhal opätovného vypočutia poškodenej aj v konaní pred súdom, k tomu krajský súd uvádza, že ani čl. 6 Dohovoru negarantuje obžalovanému absolútne právo na zabezpečenie prítomnosti svedkov na pojednávaní. Zvyčajne je na vnútroštátnych súdoch, aby rozhodli, či je nevyhnutné alebo vhodné svedka vypočuť (S. N. proti Švédsku, ods. 44; Accardia ostatní proti Taliansku). Tu možno opakovane poukázať na právo poškodenej ako obzvlášť zraniteľnej obete, aby bola chránená pred druhotnou či opakovanou viktimizáciou.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že kľúčová odvolacia námietka obžalovaného, že výsluch poškodenej z 5. júna 2020 nebol realizovaný kontradiktórnym spôsobom, v dôsledku čoho nemôže byť na hlavnom pojednávaní resp. verejnom zasadnutí oboznámený (či už čítaním, alebo prehratím záznamu), dôvodná nebola.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti, nakoľko sa poškodená ospravedlnila z rovnakých dôvodov aj z účasti na verejnom zasadnutí, krajský súd na verejnom zasadnutí dokazovanie postupom podľa § 326 ods. 5 Tr. por. doplnil (procesná situácia to dovoľovala) tak, že podľa § 263 ods. 3 písm. a), ods. 5 Tr. por. s poukazom na ust. § 270 ods. 2 Tr. por. prehral obrazovo-zvukový záznam z výsluchu poškodenej z 5. júna 2020, pričom súčasťou výkonu tohto dôkazu bola aj správa o tom, že obrazovo-zvukový záznam vyhotovil vyšetrovateľ mjr. Ing. E. U. a prepis výsluchu vyhotovil 5. júna 2020 ORPZ OKP Šaľa.

V tomto smere krajský súd konštatuje, že z obsahového hľadiska sa okresným súdom oboznámený prepis nahrávky z výsluchu poškodenej doslovne zhodoval s jej výpoveďou zachytenou na predmetný zvukovo-obrazový záznam.

Keďže výpoveď poškodenej bola vyššie uvedeným postupom krajského súdu spracovaná, nebol dôvod ju k veci viac vypočuť, preto krajský súd návrh obžalovaného na doplnenie dokazovania výsluchom poškodenej ako nadbytočný odmietol.

Pokiaľ obhajoba namietala, že neboli splnené zákonné podmienky pre čítanie znaleckého posudku č. 96/2020 vypracovaného znalcom MUDr. Máriom Strakom na hlavnom pojednávaní postupom podľa § 268 ods. 2 Tr. por., ide opäť o námietku nedôvodnú.

Podľa § 268 ods. 2 Tr. por., pri výsluchu znalca na hlavnom pojednávaní sa použijú ustanovenia § 258 ods. 2 a 3 a § 259 primerane. Namiesto výsluchu znalca možno čítať zápisnicu o jeho výpovedi alebo jeho písomný znalecký posudok, ak znalec bol pred podaním znaleckého posudku poučený podľa § 144, nie sú pochybnosti o správnosti a úplnosti znaleckého posudku a prokurátor i obžalovaný s tým súhlasia, alebo ak sa znalec naň odvolá.

Zo zápisnice z hlavného pojednávania z 11. novembra 2020 je zrejmé, že prokurátorka zmenila svoj dôkazný návrh uvedený v obžalobe a vzhľadom na povinnú karanténu znalca navrhla namiesto výsluchu znalca prečítať jeho znalecký posudok postupom podľa § 268 ods. 2 Tr. por. Z tej istej zápisnice je zrejmé, že obhajoba pôvodne trvala na osobnom výsluchu znalca, nakoniec však svoj postoj zmenila a s čítaním predmetného znaleckého posudku súhlasila. Tento súhlas je pre obhajobu záväzný, ak ho raz udelila, nemôže sa spätne dovolávať nesplnenia zákonných podmienok na postup podľa § 268 ods. 2 Tr. por. pre jeho absenciu. Zvyšné podmienky na čítanie znaleckého posudku boli taktiež splnené, lebo znalec bol pred podaním znaleckého posudku (v uznesení o pribratí do konania v spise na č. I. 134 a nasl.) poučený podľa § 144 Tr. por. a neboli pochybnosti o správnosti a úplnosti znaleckého posudku.

Pokiaľ ide o odvolacie námietky obžalovaného spochybňujúce závery znaleckého posudku, s nimi sa krajský súd vyrovná ďalej v texte.

Pokiaľ obhajoba ako chybu konania vytýkala, že neboli splnené zákonné podmienky pre čítanie zápisnice o výsluchu svedkyne W. O. z prípravného konania z 5. júna 2020 na hlavnom pojednávaní, opäť ide o námietku nedôvodnú.

Podľa § 263 ods. 4 Tr. por., zápisnicu o výpovedi svedka, ktorý na hlavnom pojednávaní využil svoje právo odoprieť výpoveď podľa § 130, možno prečítať len za predpokladu, že bol pred výsluchom, ktorého sa zápisnica týka, o svojom práve odoprieť výpoveď riadne poučený a výslovne vyhlásil, že toto právo nevyužíva, ak bol výsluch vykonaný spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniam tohto zákona.

Túto výpoveď bolo možné prečítať, nakoľko na hlavnom pojednávaní svedkyňa využila svoje právo nevykonať, keďže je v príbuzenskom vzťahu s obžalovaným a jej výsluch v prípravnom konaní bol vykonaný spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniam Tr. por., najmä bola riadne poučená o svojom práve odoprieť výpoveď voči svojmu strýkovi - obžalovanému, pričom toto právo nevyužila a výslovne uviedla, že vypovedať chce a bude.

Iné chyby v procese dokazovania pred okresným súdom vytýkané neboli a krajský súd ich vlastným prieskumom nezistil. Okresný súd vykonal dostatočné dokazovanie v rozsahu návrhu procesných strán a pokiaľ obhajobe niektoré návrhy na vykonanie dôkazov odmietol, tak to aj náležite zdôvodnil. Krajský súd preto v podrobnostiach poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku, v ktorom okresný súd vykonané dôkazy po obsahovej stránke podrobne rozviedol a vyvodil z nich správne závery.

Pokiaľ ide o samotný výrok o vine, krajský súd postupom podľa § 326 ods. 5 Tr. por. doplnil konanie dôkazom nevyhnutým na to, aby mohol o odvolaní obžalovaného rozhodnúť.

Z predmetného výsluchu poškodenej z 5. júna 2020 krajský súd zistil, že ona sa ráno pohádala s obžalovaným, nakoľko ho nevedela ostrihať, tak jej oplzlo nadával. Ona odišla z kúpeľne, sadla si na gauč a obžalovaný po nej hodil zátku z umývadla, no poškodenú netrafil, ale ňou rozbil TV. Obžalovaný šiel do izby k zrkadlu skontrolovať, či sa dobre ostrihal. Vzápätí na to od poškodenej začal pýtať peniaze na pivo, no poškodená mu odpovedala, že mu peniaze nedá, pretože z dôchodku jej nevystačí na pivo a cigarety. Na to si šiel obžalovaný urobiť kávu a opäť pýtal peniaze. Keď sa mu dostalo negatívnej odpovede, šálku od kávy hodil o zem, tá sa rozbila, chytil aj zrkadlo oprel si ho tak, že si ho dal medzi nohy dolu na zem, chytil metlu a rúčkou od metly z celej sily s jedom búchal do toho zrkadla a to sa všetko rozsypalo, takisto po tej chodbe a zakričal na poškodenú: „A dáš tie peniaze ty kurva?“ Ona opäť odpovedala, že nedá a ako sedela na gauči, on najprv pozametal rozbité zrkadlo a nasypal tie črepy do vedra a vybral z neho najväčší kus a chytil ho do ruky. Prišiel k poškodenej, zvalil ju na gauč tak, že si ľahla, obžalovaný chytil malý vankúš, dal jej ho na hlavu a druhou rukou išiel na ňu a kričal na ňu: „Dáš mi tie peniaze ty kurva?“ Nezranil ju však. Obžalovaný potom odišiel z domu vysypať to sklo. Poškodená potom utiekla k dcére, ktorá býva na tej istej ulici. Dcéra nebola doma, bola v práci, ale u dcéry bola dospelá vnučka, ktorej všetko povedala. Vnučka jej povedala, aby zavolała policajtov. Poškodená sa to ale bála urobiť, aby ju obžalovaný nezabil. Neskôr sa vrátila domov. Ďalej uviedla, že obžalovaný, keď mu nedá cigaretu aspoň každé dve hodiny, tak jej začne oplzlo nadávať a vyhovára sa, že je schizofrenik a ona mu nemôže odopierať nič. Vždy keď sa opije, tak jej robí zle. Bol dvakrát zatvorený. Stále ju napáda, keď je opitý. Dňa 4. 6. 2020 však opitý nebol, keď sa stal tento čin.

Po takto doplnenom dokazovaní je možné konštatovať, že skutok sa stal a že ho spáchal obžalovaný. Podľa názoru krajského súdu bola vina obžalovaného v konaní preukázaná bez pochybností.

Zo spáchania skutku ho jednoznačne usvedčuje poškodená, ktorá detailne popísala priebeh konania obžalovaného nielen orgánom činným v trestnom konaní, ale aj svedkom. O tom, že obžalovaný rozbil v kritický deň zrkadlo na črepiny svedčí aj zápisnica o obhliadke miesta činu, kde sú jednotlivé črepiny (aj tá použitá pri čine) zadokumentované. Nakoniec tento fakt nespochybňoval ani samotný obžalovaný, ktorý aj na verejnom zasadnutí konanom o odvolaní priznával, že v kritickom čase zobral sklo (črep zo zrkadla) do ruky, no vraj peniaze od poškodenej vtedy nepýtal, iba jej hovoril, aby bola ticho, lebo mu celý deň nadávala a on má iba jedny nervy. V tejto časti ale krajský súd jeho výpovedi neuveril, považoval ju za účelovú, produkovanú s cieľom zbaviť sa trestnej zodpovednosti za zločin lúpeže. Poškodená pri výsluchu totiž jasne uviedla, že práve v momente, keď obžalovaný držal v ruke črepinu z rozbitého zrkadla jej túto spolu s vankúšom priložil na gauči ku krku a kričal na ňu, aby mu dala peniaze. Výpoveď poškodenej je v tejto časti dôveryhodná aj preto, lebo samotný obžalovaný priznal, že peniaze v ten deň od poškodenej opakovane pýtal a ona mu ich nechcela dať. V kontexte faktov, že obžalovaný bol už v minulosti za svoje agresívne konanie voči poškodenej opakovane odsúdený, že v čase skutku bol nezamestnaný, bez príjmu a závislý na alkohole a cigaretách, ktoré konzumoval na dennej báze, nemal ani krajský súd žiadne pochybnosti o tom, že motívom jeho útoku na poškodenú boli práve peniaze.

Pokiaľ obhajoba namietala, že poškodená nehovorí pravdu, k tomu krajský súd uvádza, že kým obžalovaný sa môže v konaní hájiť rôznymi spôsobmi (napr. aj klamať, zľahčovať, prekrúcať a pod.), tak poškodená v pozícii svedka musí vypovedať pravdu, nič iné len pravdu a vedome nič nezamlčať, inak jej hrozí trestné stíhanie. Vychádza sa pritom z premisy, že svedok vypovedá pravdu, kým sa nepreukáže opak. Tu sa opak nepreukázal. Dôveryhodnosť výpovede poškodenej umocňuje to, že svedkyňa O. potvrdila, že poškodená bola po príchode ku nej (krátko po skutku) vydesená a tiež to, že poškodená opísala priebeh skutku tejto svedkyňi v podstate rovnako, ako ho neskôr opísala aj orgánom činným v trestnom konaní. Navyše z výsluch svedkyne O. vyplynulo, že to bola ona, ktorá nahovárala poškodenú, aby podala na obžalovaného trestné oznámenie, no poškodená sa tomu bránila, nakoľko mala strach, že ju obžalovaný zabije. Toto tvrdenie svedkyne nesvedčí pre úmysel poškodenej takpovediac silou mocou privodiť obžalovanému trestné stíhanie, poškodená bola v tomto smere skôr zdržanlivá. Krajský súd preto považoval poškodenú za dôveryhodnú a jej svedeckú výpoveď za pravdivú.

Pokiaľ obhajoba namietala, že obžalovaný v čase skutku trpel duševnou poruchou - schizofréniou, s ktorou skutočnosťou sa znalec v znaleckom posudku nevyrovnal, tu taktiež ide o námietku nedôvodnú. Obžalovaný sa v konaní okrem iného bránil aj tým, že konal pod vplyvom svojej choroby - paranoidnej schizofrénie, pričom namietal znalecký posudok č. 96/2020 vypracovaného znalcom MUDr. Máriom Strakom, ktorý túto diagnózu u neho nepotvrdil. V tomto smere navrhol na verejnom zasadnutí oboznámiť čítaním lekársku správu MUDr. G. W. z 2. mája 2018 (v spise na č. l. 262), ktorému návrhu krajský súd vyhovel. Z predmetnej správy vyplynulo, že uvedený lekár u obžalovaného ustálil 2. mája 2018 záver, že obžalovaný trpí paranoidnou schizofréniou - F 20.0.

Podľa názoru krajského súdu uvedená správa nie je spôsobilá spochybníť závery znaleckého posudku č. 96/2020 vypracovaného znalcom MUDr. Máriom Strakom. Tento znalec vo svojom posudku pracoval s informáciou, že obžalovaný má trpieť paranoidnou schizofréniou, táto informácia teda pre znalca nebola nová. Sám obžalovaný znalcovi opakovane pri osobnom vyšetrení prízvukoval, že konal v dôsledku toho, že trpí paranoidnou schizofréniou, čo vyplýva z anamnézy (v spise na č. l. 145). Z psychopatologického rozboru, ktorý je súčasťou znaleckého posudku, je zrejmé, že znalec tejto otázke venoval náležitú pozornosť, pričom dospel k záveru, že obžalovaný netrpí paranoidnou schizofréniou, čo v posudku aj náležite zdôvodnil. V tejto súvislosti treba uviesť, že ani ošetrojúci psychiater obžalovaného MUDr. G. W. sa podľa priebehu ochorenia v posledných štyroch rokoch k tomuto záveru neprikláňal.

Keďže krajský súd nezistil skutočnosti spochybňujúce správnosť záverov predmetného znaleckého posudku, vyhodnotil obhajobné tvrdenia obžalovaného, že konal pod vplyvom paranoidnej schizofrénie ako účelové, produkované v snahe zbaviť sa trestnej zodpovednosti.

Pokiaľ ide o hodnotenie dôkazov, krajský súd pripomína, že v trestnom konaní platia zákonom stanovené pravidlá pre zisťovanie skutkového stavu veci a pre hodnotenie dôkazov. Podľa nich je potrebné zisťovať skutkový stav veci v rozsahu nevyhnutnom pre rozhodnutie. Trestný poriadok nestanovuje žiadne pravidlá, pokiaľ ide o mieru dôkazov potrebných na preukázanie určitej skutočnosti, ani váhu jednotlivých dôkazov. Inak povedané, Trestný poriadok neupravuje otázku minimálneho množstva a kvality dôkazov potrebných na preukázanie viny obžalovaného. Platí zásada voľného hodnotenia dôkazov, podľa ktorej orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán. Krajský súd tiež opakovane vo svojich rozhodnutiach prízvukuje, že právo na spravodlivý proces neznamená právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami, predstavami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov. Rovnako súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov, lebo proces dokazovania (a to nie len z hľadiska hodnotenia obsahu jednotlivých dôkazov, ale aj z hľadiska rozsahu dokazovania) je ovládaný zásadou voľného hodnotenia, kedy po vykonaní logických úsudkov v kontexte všetkých vo veci vykonaných dôkazov dochádza k vydaniu meritórneho rozhodnutia. Zákon pritom neurčuje a ani nemôže určiť konkrétne pravidlá, podľa ktorých by sa malo vychádzať v konkrétnom prípade pri určení rozsahu dokazovania alebo pri hodnotení obsahu dôkazov, prípadne ich vzájomnej súvislosti. Jediným všeobecným pravidlom určujúcim rozsah dokazovania je zásada vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 10 Tr. por., podľa ktorej orgány postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 25.08.2015, sp. zn. 4Tdo/36/2015). K právnej kvalifikácii krajský súd uvádza, že skutok ustálený v skutkovej vete výroku o vine rozsudku okresného súdu napĺňa všetky zákonné znaky skutkovej podstaty zločinu lúpeže § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c), písm. d) Tr. zák. s poukazom na ust. § 138 písm. a) Tr. zák. a ust. § 139 ods. 1 písm. c), písm. e)

Tr. zák., keď obžalovaný voči poškodenej, ktorá je jeho matkou a je staršia ako šesťdesiat rokov (ročník 1949), použil násilie (sotil ju na gauč, pritlačil vankúš o hlavu) ako aj bezprostrednú hrozbu násilím realizovanú so zbraňou (priložil jej črepinu z rozbitého zrkadla s rozmermi 25 x 8 cm ku krku, keď zbraňou je v zmysle Tr. zák. každá vec, ktorou možno urobiť útok proti telu dôraznejším, čo črepina nepochybne bola) v úmysle zmocniť sa cudzej veci - peňazí poškodenej (kričal na ňu, aby mu dala peniaze). Trestný čin bol dokonaný použitím násilia alebo hrozby bezprostredného násilia v úmysle zmocniť sa cudzej veci, nezáleží na tom, či sa obžalovaný finančných prostriedkov v konečnom dôsledku aj zmocnil.

Správne tiež okresný súd ustálil, že obžalovaný konal v priamom úmysle, lebo chcel poškodiť či ohroziť záujem chránený Trestným zákonom. Keďže jeho ovládacie a rozpoznávacie schopnosti boli v zmysle záverov znaleckého posudku znalca MUDr. Mária Straku plne zachované, ergo bol príčetný, tak konal ako trestne zodpovedný páchatel'.

Pokiaľ sa obžalovaný domáhal právnej kvalifikácie skutku len ako prečinu ublíženia na zdraví v štádiu pokusu, tak túto pre neho priaznivejšiu právnu kvalifikáciu vyvodzoval primárne z inej verzie skutkového stavu veci, založenej na inom, opäť pre neho priaznivejšom hodnotení vykonaných dôkazov. K tomu krajský súd uvádza, že právne sa kvalifikuje (subsumuje) vždy len to konanie obžalovaného, ktoré bolo vykonaným dokazovaním preukázané a následne premietnuté /ustálené/ do skutkovej vety výroku o vine rozsudku. Ak teda bolo v konaní nepochybne preukázané, že obžalovaný použil fyzické násilie ako aj hrozbu bezprostredného násilia, aby sa zmocnil cudzej veci, tak tým naplnil všetky zákonné znaky zločinu lúpeže podľa § 188 Tr. zák.

Z prezentovaných dôvodov považoval krajský súd odvolanie obžalovaného vo vzťahu k výroku o vine za nedôvodné.

Pokiaľ ide o výrok o treste, krajský súd sa pri jeho prieskume zameril nielen na chyby obžalovaným v odvolaní vytýkané, ale postupom podľa § 317 ods. 2 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť tohto výroku v celom rozsahu, lebo má svoj podklad vo výroku o vine, ktorý nebol na podklade odvolania podaného v prospech obžalovaného krajským súdom zrušený. Prihliadal pri tom aj na chyby odvolaním nevytýkané, ale odôvodňujúce podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., pričom takéto chyby krajský súd nezistil.

Na podklade takého prieskumu krajský zistil, že odvolanie obžalovaného je nedôvodné aj čo do výroku o treste.

Vo všeobecnosti treba uviesť, že trest je právnym následkom trestného činu a preto musí byť úmerný k spáchanému trestnému činu (zásada proporcionálnosti trestu). Úmernosť trestu okrem iného určujú aj pohnútky páchatel'a a možnosti jeho nápravy. Úsudok o možnosti nápravy páchatel'a si súd vytvára z veľkej časti už na základe hodnotenia povahy a závažnosti spáchaného trestného činu (t. j. či ide o prečin, zločin, obzvlášť závažný zločin) pri náležitom zhodnotení osoby páchatel'a. Záver súdu o možnosti nápravy páchatel'a musí byť vždy v plnom súlade s ochranou, ktorú súd uloženým trestom poskytuje záujmom spoločnosti, štátu a členom spoločnosti pred útokmi páchatel'ov trestných činov a výchovným pôsobením na ostatných členov spoločnosti.

Trest je jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona, čím je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť zákon, t. j. na ochranu spoločnosti a na výchovu páchatel'a a ostatných občanov. Ochrana spoločnosti sa uskutočňuje dvoma prvkami, jednak prvkom donútenia (represia), ale tiež prvkom výchovy. Oba prvky sa uplatňujú zásadne súčasne v každom treste, pričom treba mať na zreteli dôležitosť vzájomného pomeru medzi trestnou represiou a prevenciou. Trestný zákon vychádza z myšlienky, že základným účelom a cieľom trestu je ochrana spoločnosti pred trestnými činmi a pred ich páchatel'mi.

Individuálna prevencia spočíva vo vytvorení podmienok na výchovu odsúdeného k tomu, aby viedol riadny život. Generálna prevencia má zabezpečiť nielen odradenie ostatných potenciálnych páchatel'ov od páchania trestných činov, ale i utvrdenie pocitu právnej istoty a spravodlivosti u ostatných členov spoločnosti. Spravodlivé a včasné uloženie trestu dáva ostatným členom spoločnosti najavo, že konanie, za ktoré bol uložený trest, je protiprávne a nežiaduce, varuje ich pred páchaním trestnej činnosti a posilňuje pocit právnej istoty a právneho štátu. Trestný zákon vychádza z jednoty individuálnej a generálnej prevencie, pričom obe tieto zložky sa navzájom dopĺňajú a podmieňujú. Disproporcija medzi jednotlivými druhmi prevencie v zásade vedie k nedostatočnému výchovnému pôsobeniu trestu, tak na páchatel'a trestného činu, ako i na ostatných členov spoločnosti. Trest samozrejme musí vyjadrovať aj morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou. Inak povedané musí vyjadrovať spoločenské odsúdenie, negatívne ohodnotenie páchatel'a a jeho činu, tak právne, ako aj etické.

Majúc na zreteli vyššie uvedený účel trestu a jednotlivé hľadiská pre jeho ukládanie upravené v ust. § 34 ods. 4 Tr. zák. dospel krajský súd k záveru, že okresný súd ohľadom výroku o treste vykonal dostatočné dokazovanie, správne vyhodnotil osobu obžalovaného a ďalšie skutočnosti potrebné pre uloženie trestu.

Svoje zistenia a závery následne dostatočným a zrozumiteľným spôsobom rozviedol v napadnutom rozsudku. Krajský súd považuje zistenia, ktoré bral okresný súd do úvahy pri určení druhu trestu a jeho výmery, vrátane zohľadnenia poľahčujúcich a priťažujúcich okolností, za správne, ktoré potom okresný súd relevantným spôsobom aj vyhodnotil. Okresným súdom uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 9 rokov je trestom zákonným z pohľadu správne stanovenej trestnej sadzby. Rovnako je aj trestom spravodlivým a primeraným, najmä vo vzťahu k okolnostiam spáchanej trestnej činnosti a k osobe obžalovaného, ktorý sa násilného konania voči poškodenej dopustil opakovane aj v minulosti. Takto uložený trest v sebe obsahuje prvky individuálnej, ako aj generálnej prevencie, vrátane morálneho odsúdenia konania obžalovaného.

S poukazom na uvedené krajský súd konštatuje, že obžalovaný nedôvodne namietal uložený trest ako neprimerane prísny a nezákonný. Rovnako nedôvodne obžalovaný namietal nepriznanie poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. c) Tr. zák., nakoľko zo znaleckého posudku č. 96/2020 vypracovaného znalcom MUDr. Máriom Strakom jednoznačne vyplynulo, že v čase spáchania trestného činu nekonal ovplyvnený duševnou poruchou, či chorobou, ani nebol nijako mentálne postihnutý.

Čo sa týka spôsobu výkonu trestu odňatia slobody, okresný súd správne obžalovaného na výkon uloženého trestu zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák., keďže obžalovaný v posledných 10 rokoch pred spáchaním súdeného skutku bol vo výkone trestu odňatia slobody za úmyselný trestný čin. Konkrétne bol trestným rozkazom Okresného súdu Galanta z 3. novembra 2017, sp. zn. OT/244/2017, právoplatným 3. novembra 2017, odsúdený za úmyselný prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. na nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov so zaradením na výkon trestu do ústavu so stredným stupňom stráženia, ktorý trest vykonal 30. apríla 2018.

Na základe prezentovaných úvah a právnych názorov krajský súd konštatuje, že v predmetnej trestnej veci nezistil žiadne zákonné dôvody na zrušenie či prípadnú zmenu napadnutého rozsudku, preto na verejnom zasadnutí odvolanie obžalovaného postupom podľa § 319 Tr. por. zamietol ako nedôvodné.

Toto uznesenie bolo prijaté jednomyseľne (§ 163 ods. 4, § 170 ods. 6 Tr. por.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.